

Utrecht, 11 april 2023

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie SZW,

De onderwijskoepels (MBO Raad, VH en UNL) en het UAF maken zich hard voor goed (middelbaar en hoger) beroeps- en wetenschappelijk onderwijs voor alle mensen in Nederland. Ongeacht op welk moment zij in Nederland zijn gekomen.

Wij zien het dan ook als onze maatschappelijke taak om inburgeraars, met name (jonge) statushouders, goed voor te bereiden op instroom in een opleiding en uitstroom naar werk op een passend niveau. Een van de pijlers van de Wet inburgering 2021 is immers dat inburgeraars snel en volwaardig moeten kunnen participeren in de maatschappij. De onderwijsroute biedt inburgeraars dé kans op instroom in het Nederlandse onderwijsstelsel. De afgelopen periode hebben onderwijsinstellingen hard gewerkt om de nieuwe onderwijsroute van de grond te krijgen. In aanloop naar het commissiedebat over inburgering en integratie van 13 april a.s. willen we de kansen, maar ook de belemmeringen benadrukken die zij hierbij ervaren.

De onderwijsroute is van meerwaarde; voor statushouders en de maatschappij

Eind vorig jaar zijn de eerste groepen inburgeraars gestart met de onderwijsroute. In deze groepen zien wij studenten die in hoog tempo de Nederlandse taal leren, tijdens hun traject kennismaken met vervolgoopleidingen en beroepen en gericht aan de slag zijn om hun talenten te ontplooiën. Een aantal van uw collega's heeft tijdens het werkbezoek van 31 maart j.l. aan het DaVinci College zelf kunnen zien en horen hoe studenten uit de onderwijsroute toewerken naar een baan in de autotechniek, de ICT of een andere sector. De onderwijsroute heeft potentie om statushouders een goede start te geven in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

Wanneer de onderwijsroute wordt aangeboden binnen de muren van een mbo-, hbo- of wo-instelling starten de studenten al tijdens hun inburgeringstraject met een opleiding in het Nederlandse onderwijsstelsel. Op deze manier doen zij letterlijk mee vanaf dag één en kunnen zij een beroep doen op de bestaande expertise en infrastructuur van de onderwijsinstelling. Zo wordt een overstap naar een vervolgopleiding kansrijker. De MBO Raad heeft dan ook meermaals opgeroepen om van de onderwijsroute een wettelijke taak te maken voor bekostigde onderwijsinstellingen, met behoud van de regierol voor gemeenten. Daarop volgend hebben de mbo-scholen inmiddels aangegeven de onderwijsroute na 2025 alleen nog uit te voeren wanneer het een wettelijke taak is. Dit sluit aan bij de ambitie in het regeerakkoord om roc's te versterken als opleidingscentra waarbinnen nieuwkomers vanaf dag één leren en integreren.

Onvoldoende structurele financiering

Het moge duidelijk zijn dat de onderwijsroute van meerwaarde is voor inburgeraars en aansluit bij het huidige kabinetsbeleid als het gaat om integratie en kansengelijkheid. Wij

vinden het dan ook erg zorgwekkend dat er nog steeds geen duidelijkheid is over de financiering van de onderwijsroute. Na aanhoudende signalen vanuit het veld heeft de minister van SZW aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor de periode tot en met 2025. Dankzij deze extra middelen is het in meerdere regio's in Nederland gelukt om (tijdelijk) aanbod voor de onderwijsroute te realiseren. In andere regio's lukt dat niet, of is er sprake van kortdurende (pilot)afspraken tussen onderwijs en gemeenten. Zonder (zicht op) voldoende, structurele financiering komt er geen landelijke dekking voor de onderwijsroute. Daar waar onderwijsinstellingen de afgelopen tijd hebben geïnvesteerd in aanbod van de onderwijsroute, dreigt dit na 2025 te worden afgebouwd als de bekostiging onvoldoende is. Dat is wat ons betreft een zeer onwenselijke en onverantwoorde situatie. Allereerst voor de statushouders en andere inburgeraars: zonder onderwijsroute kunnen zij hun potentieel niet waarmaken en komen zij buiten het onderwijssysteem te staan. De kans dat zij vervolgens niet op een passend niveau aan de slag kunnen is groot, met bijvoorbeeld meer statushouders in de bijstand en een groter beroep op sociale voorzieningen tot gevolg. Onbenut potentieel is ook een gemiste kans voor de maatschappij en de huidige, krappe arbeidsmarkt. Of, zoals de minister van SZW zelf schreef in haar Aanbiedingsbrief plan van aanpak 'statushouders aan het werk'¹: 'statushouders zélf en de samenleving hebben groot belang bij een goede integratie en inburgering van statushouders'.

Als gelijke kansen op meedoen aan de samenleving en een duurzame plek op de arbeidsmarkt écht prioriteit heeft bij de minister van SZW en het kabinet, draagt het Rijk zorg voor voldoende financiering voor de onderwijsroute en wordt zekerheid geboden aan onderwijsinstellingen en gemeenten die hebben geïnvesteerd in de opstart hiervan. Wij vragen u dan ook er bij de minister van SZW op aan te dringen om de onderwijsroute de (financiële) ruimte en tijd te bieden om zich te ontwikkelen en te manifesteren tot een structureel aanbod dat (jonge) nieuwkomers van 18 jaar en ouder dezelfde kansen biedt op onderwijs als alle andere mensen in Nederland.

Wij wensen u een vruchtbaar debat toe.

Hoogachtend,

Fatimazhra Belhirsch – Directeur UAF

¹ Aanbiedingsbrief plan van aanpak 'Statushouders aan het werk', d.d. 9 maart 2023

Adnan Tekin – Voorzitter MBO Raad

Babs van den Bergh –
Directeur Universiteiten van Nederland

Ron Minnée –
Directeur Vereniging Hogescholen

